

Vergrijpboete voor giftenaftrek met valse kwitanties van stichting terecht opgelegd

Instantie	Gerechtshof Den Haag, 12-01-2021 nr. BK-20/00397
Zaaknummer(s)	BK-20/00397
Datum uitspraak	12-01-2021
Belastingjaar/tijdvak	2013
Trefwoorden	opzet, strafverzwarende omstandigheden, onjuiste aangifte, bewijsvermoeden, strafrechtelijk onderzoek, strafverzwaring, falsificaties, giftkwitanties
Rubriek	Formeel belastingrecht
Wetsartikelen	AWR - art. 67e, Besluit Bestuurlijke Boeten Belastingdienst 1998 [Tekst geldig vanaf 01-01-2009] [Regeling ingetrokken per 2009-01-01], EVRM - art. 6
ECLI	ECLI:NL:GHDHA:2021:21
Brondocumenten	Gerechtshof Den Haag 12 januari 2021, nr. 20/00397
Formele relaties	Eerste aanleg: ECLI:NL:RBDHA:2020:3205, (Gedeeltelijke) vernietiging en zelf afgedaan
Auteur	mr. J.W. Bosman
NTRF	2021/936
Datum publicatie NTRF	18-03-2021

Samenvatting

Belanghebbende heeft in zijn aangifte contante giften aan een stichting opgevoerd als aftrekpost en de inspecteur heeft deze aanvaard. Naar aanleiding van een strafrechtelijk onderzoek van de FIOD naar de stichting en haar bestuurders heeft de inspecteur belanghebbende een navorderingsaanslag met een vergrijpboete van 75% (50% + 25% strafverzwaring wegens het gebruikmaken van falsificaties) van de nagevorderde belasting opgelegd. Het bleek namelijk dat kwitanties van de stichting werden verhandeld. De rechtbank heeft de vergrijpboete vernietigd en de navorderingsaanslag in stand gelaten. In hoger beroep is alleen in geschil of de vergrijpboete terecht is opgelegd.

Gelet op onder meer de door de inspecteur uitvoerig beschreven handelwijze waarbij valse kwitanties werden verhandeld, WhatsApp- en sms-berichten, verklaringen van de penningmeester van de stichting, verklaringen van getuigen en belastingplichtigen en de omstandigheid dat belanghebbende in de jaren 2008 t/m 2018, met uitzondering van het onderhavige jaar, in zijn aangiften geen substantiële bedragen aan giften in aftrek heeft gebracht, is volgens het hof het vermoeden gerechtvaardigd dat belanghebbende gebruik heeft gemaakt van valse kwitanties van de stichting en dat hij ervan bewust was dat zijn aangifte onjuist was. Belanghebbende heeft dit bewijsvermoeden niet ontzenuwd. De inspecteur heeft dus aannemelijk gemaakt dat belanghebbende ten tijde van het doen van zijn aangifte zich ervan bewust was dat de aangifte onjuist was, als gevolg waarvan de aanslag tot een te laag bedrag is vastgesteld, zodat opzet bewezen is. De aan art. 6, lid 2, EVRM te ontlenen waarborgen zijn in acht genomen. Gelet op de ernst van de gedragingen, te weten het gebruikmaken van valse kwitanties, acht het hof de opgelegde boete van 75% passend en geboden.

(Hoger beroep gegrond.)

Commentaar

Welke eisen stelt het bestuurlijk boeterecht aan het bewijs van een beboetbaar feit? In het strafrecht kent de wet bepalingen waaraan bewijs in een strafzaak dient te voldoen (Wetboek van

Strafvordering, Tweede Boek, Titel VI, Derde afdeling). Zo dient een bewezenverklaring te steunen op wettig en overtuigend bewijs (art. 338 Sv.). Bewijs tegen een verdachte mag niet uitsluitend worden aangenomen op basis van de verklaring van de verdachte zelf (art. 341, lid 4, Sv.), één getuige (art. 342, lid 2, Sv.) of anoniem getuigenbewijs (art. 344a Sv.).

Het bestuurlijk boeterecht kent opvallend genoeg geen wettelijke bepalingen aangaande bewijs in boetezaken. In zijn arrest van 15 april 2011 heeft de Hoge Raad aanknopingspunten geformuleerd voor de beantwoording van de vraag of de inspecteur het bewijs van een beboetbaar feit heeft geleverd (HR 15 april 2011, nr. 09/05192, NTFR 2011/946). Deze aanknopingspunten – die mijns inziens kunnen worden gezien als een verzwaarde bewijslast – vloeien voort uit de rechtspraak van het EHRM omtrent het recht op een eerlijk proces (art. 6 EVRM) en komen hierop neer: 1) de bewijslast van een beboetbaar feit rust op de inspecteur; in geval van twijfel gaat belanghebbende vrijuit, 2) er mag gebruik worden gemaakt van bewijsvermoedens, maar dat gebruik mag er niet toe leiden dat de bewijslast wordt verschoven naar belanghebbende, 3) een bewijsvermoeden moet redelijkerwijs voortvloeien uit de aanwezige bewijsmiddelen, en 4) het zwijgen van een belanghebbende kan alleen bijdragen tot het bewijs voor zover uit de aanwezige bewijsmiddelen reeds een zodanige verdenking voortvloeit dat die vraagt om uitleg van de belanghebbende (HR 15 april 2011, r.o. 4.11.3).

In onderhavige uitspraak van Hof Den Haag speelt het leerstuk van het bewijsvermoeden een prominente rol. De beslissing maakt deel uit van een 21-tal uitspraken van het hof waarin het opleggen van vergrijpboetes in verband met ten onrechte opgegeven giften centraal stond. Voor de achtergrond van dit feitenrelaas wordt verwezen naar r.o. 5.3.1 e.v. Volgens de inspecteur bood het uitgebreide FIOD-dossier voldoende bewijsvermoedens om opzet dan wel grove schuld aan te nemen. Het hof is het – in tegenstelling tot de rechtbank – met de inspecteur eens. Belanghebbende heeft het bewijsvermoeden dat hij gebruik heeft gemaakt van valse kwitanties, niet ontzenuwd, aldus het hof.

Op de uitkomst in deze zaak heb ik – de uitspraak lezend en zonder kennis te hebben van het volledige procesdossier – niets aan te merken. Wel vraag ik mij hardop af waarom het hof zo leunt op het leerstuk van het bewijsvermoeden. In de uitspraak is te lezen dat uit de processtukken – en in het bijzonder een verklaring van de penningmeester van de stichting en het kasboek van de stichting – genoegzaam volgde dat belanghebbende in 2013 de door hem opgegeven giften helemaal niet had voldaan aan de anbi (r.o. 5.3.1 e.v.). Anders dan belanghebbende ziet het hof geen aanleiding te twijfelen aan dit bewijs. Is met deze overwegingen van het hof rechtstreeks bewijs geen feit, zodat het gebruik van een bewijsvermoeden hier overbodig en niet op zijn plaats is? Een bewijsvermoeden is doorgaans een gat in de bewijsvoering, welk gat kan worden gedicht door verwijzing naar ander bewijs en/of een algemene ervaringsregel dan wel feit van algemene bekendheid. Die situatie is in dit geval geenszins aan de orde.

[1] J.W. Bosman, advocaat te Deventer.

Datum: 17-3-2021

Bron: <https://www.ndfr.nl/NTFR/Details/NTFR2021-936>

Copyright - Sdu - Alle rechten voorbehouden.